

Nr 433

Av herr **Sjönell**, om ökad statlig upphandling från mindre och medelstora företag.

(Lika lydande med motion nr 312 i Första kammaren)

I takt med den offentliga sektorns tillväxt har olika statliga institutioner fått ökad betydelse som kunder hos svenska industriföretag och företag inom andra näringar. Även om den statliga upphandlingen i allmänhet äger rum på i princip samma villkor som gäller på marknaden i övrigt, är det inte betydelselöst att de statliga inköpen därmed får större och större inverkan på produktionsinriktningen inom olika sektorer av näringslivet.

De statliga uppköpen sker av allt att döma i mycket stor utsträckning från storföretag. Till en del kan detta förklaras av att inköpen, räknat i värde, i stor utsträckning avser produkter som fordon, krigsmateriel, kontorsmaskiner o. s. v., som bara tillverkas av större företag. Även i övrigt torde emellertid storföretagen ha större leveranser till statliga uppköpare än vad som svarar mot dessa företags andel av produktionen. Orsakerna är troligen många. Man kan bl. a. finna förklaringar i att den statliga upphandlingen ofta sker centralt för flera myndigheter åt gången, att de statliga upphandlingsorganens kontakt med den mindre företagsamheten inte är lika utvecklad som med storföretagen, att små beställningar slentrianmässigt ofta får gå till samma leverantör som storbeställningar och att den personal som svarar för de statliga inköpen ofta inte är tillräckligt informerad om den mindre företagsamhetens möjligheter att stå till tjänst med olika varor och tjänster.

Varken från beställarens synpunkt eller från samhällsekonomisk synpunkt är detta förhållande tillfredsställande. Även för framtiden får man räkna med att de mindre och medelstora företagen kommer att spela en nyckelroll särskilt för näringslivets förnyelse och när det gäller att upprätthålla en levande konkurrens. Det är därför angeläget att de mindre och medelstora företagen kan få del av leveranserna till staten i samma utsträckning som större företag.

I USA har man genom särskild lagstiftning skapat möjligheter att reservera en viss del av den statliga upphandlingen för småföretag. Omfattningen av dessa reservationer kan, om de utnyttjas i sin helhet, uppgå till miljardbelopp. För att smidigt kunna administrera det hela förs också ett centralt register över mindre och medelstora företag, som kan vara intresserade av att lämna anbud på statlig upphandling.

Även om det kan anföras skäl för att inte gå lika långt i vårt land, bör det vara möjligt och önskvärt att på olika sätt tillförsäkra mindre och medelstora företag en större del av de statliga uppköpen. Detta kan ske bl. a. genom att man bättre anpassar den statliga upphandlingsorganisationen till förhållandena på leverantörssidan, genom att på olika sätt bygga ut kontakterna mellan de statliga upphandlingsorganen samt företag och försäljningsorganisationer, som saluför produkter från mindre företag, och genom att förbättra informationen bland dem som gör uppköp för statens räkning om den mindre och medelstora företagsamhetens möjligheter. Att så sker ligger både i uppköparens — statens — och i det samlade näringslivets intresse, eftersom det ger bättre garantier för att de statliga uppköpen sker hos de företag som kan leverera bäst och billigast.

Med hänvisning till vad som har anförts i motionen hemställer jag, att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t an- hålla om åtgärder i syfte att öka den statliga upphandlingen från mindre och medelstora företag, i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 22 januari 1970

Bengt Sjönell (cp)